

RUTESPIRINEUS

Rutes de muntanya, senderisme i excursions

Famílies
i nens

Patrimoni
històric

Rutes
circulars

Català

Castell de Sant Gervàs

Visita al castell i a l'ermita de Sant Gervàs des de Sant Miquel de la Vall

Llimiana, Montsec, Pallars Jussà, Lleida, Catalunya

Dificultat Baixa

Temps total efectiu 1:15h

Desnivell acumulat 150m

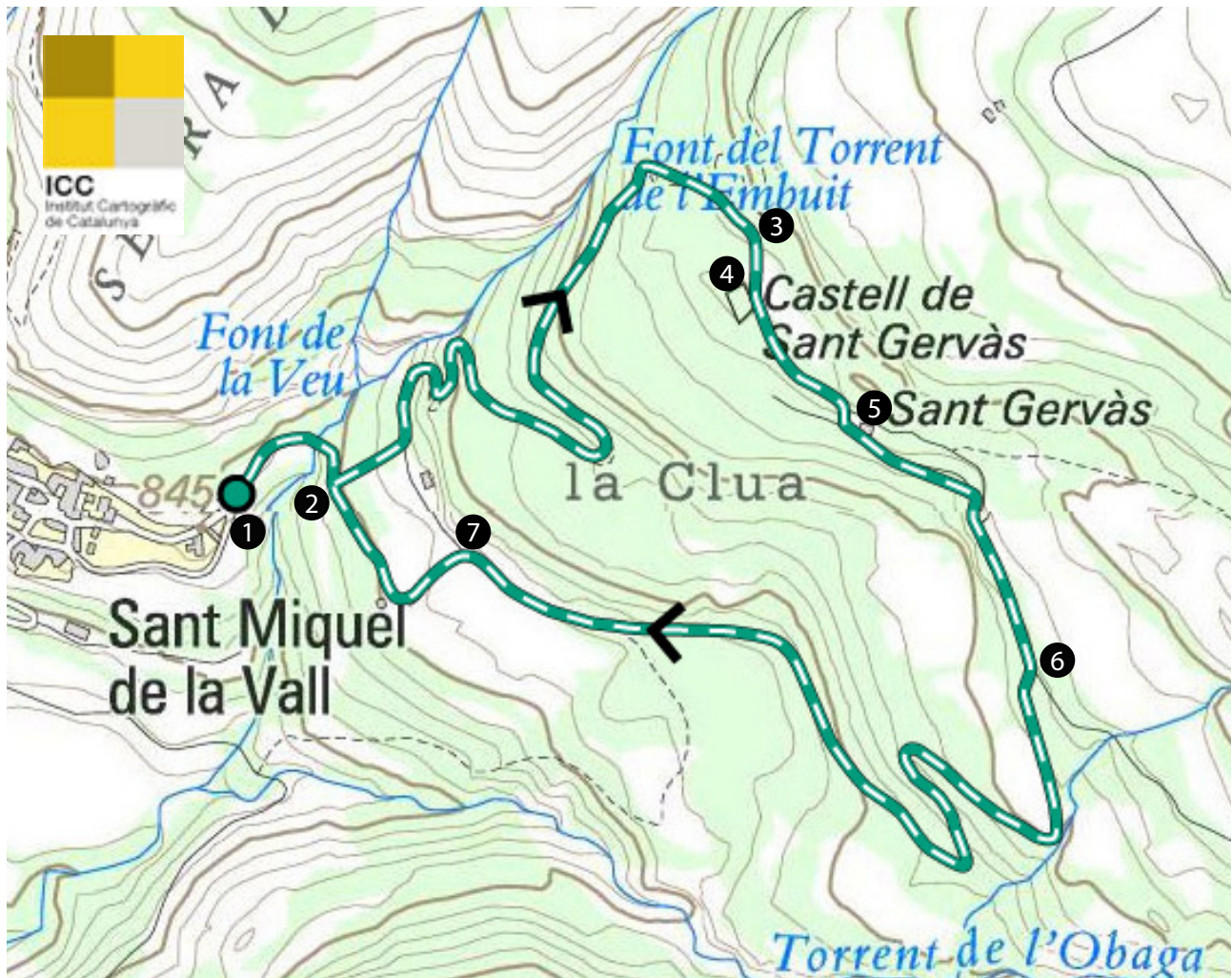
Distància total 3 km

Punt de sortida / arribada Sant Miquel de la Vall

Població més propera Sant Miquel de la Vall

INSTITUT CARTOGRÀFIC DE CATALUNYA. Base topogràfica de Catalunya 1:25,000

 itinerari

 sentit de la ruta

 inici / final

INTRODUCCIÓ

Itinerari curt i circular per visitar el castell de Sant Gervàs a la vall de Barcedana. Prendrem la petita població de Sant Miquel de la Vall com a punt de partida per pujar pel camí vell cap a les restes de l'antic castell. En aquest punt, gaudirem d'una bonica panoràmica del vessant nord del Montsec i de la vall de Barcedana.

El castell de Sant Gervàs forma part d'una trama de castells i torres de defensa coneguts com a "Castells de frontera" i repartits pel vessant nord de la serra del Montsec. Tots aquests castells i torres, que esdevenen un extraordinari patrimoni d'arquitectura militar al Pallars Jussà, ens expliquen com era la vida a l'Alta Edat Mitjana i com es van dur a terme la reconquesta i les colonitzacions feudals. La construcció del castell de Sant Gervàs a finals del segle X i principis del XI, va esdevenir un element clau en la repoblació de la vall de Barcedana, arrel de la seva situació estratègica pel que fa als accessos als dominis musulmans establerts a Àger, just a l'altra cara del Montsec.

EL MILLOR D'AQUESTA RUTA

- ✓ Passejar per entre les **ruïnes del castell**, que ens traslladen a altres temps.
- ✓ Conèixer i descobrir la **preciosa vall de Barcedana**, una joia desconeguda.
- ✓ Admirar la grandesa de la **serra del Montsec**.

PUNTS IMPORTANTS DE PAS (WAYPOINTS)

Datum Europeu 1950

Punt de pas	Temps	Latitud	Longitud	Altura
1 Església de Sant Miquel de la Vall	0:00h	N 42.0700677°	E 0.9634860°	845m
2 Inici del camí vell al castell	0:05h	N 42.0703594°	E 0.9646562°	850m
3 Pista de terra	0:25h	N 42.0728579°	E 0.9689103°	980m
4 Castell de Sant Gervàs	0:30h	N 42.0719117°	E 0.9690726°	990m
5 Ermita de Sant Gervàs	0:35h	N 42.0708970°	E 0.9705981°	970m
6 Creuament pista d'Aransís	0:45h	N 42.0689638°	E 0.9724177°	960m
7 Primer desviament al camí vell	1:10h	N 42.0698443°	E 0.9660160°	860m
1 Església de Sant Miquel de la Vall	1:15h	N 42.0700677°	E 0.9634860°	845m

MÉS INFORMACIÓ

TEMPS TOTAL EFECTIU (SENSE PARADES): Tota la circular, 1:15h aproximadament. 0:30h fins al castell de Sant Gervàs, 0:05h del castell a l'ermita de Sant Gervàs i 0:40h de l'ermita fins a Sant Miquel de la Vall.

DESNIVELL ACUMULAT: 150m

DISTÀNCIA TOTAL: 3 km

DIFICULTAT TÈCNICA: Baixa. Cap dificultat.

CARTOGRAFIA: Base topogràfica de Catalunya 1:25.000. Institut Cartogràfic de Catalunya (ICC).

OBSERVACIONS: L'itinerari es pot realitzar indistintament en els dos sentits de la marxa, encara que el sentit descrit és el més freqüent, ja que pot ser més còmode fer de baixada el tros de pista. Per aquells que tinguin dificultats especials, hi ha l'opció d'arribar en cotxe fins al castell per la pista asfaltada que surt de Sant Miquel de la Vall i que està en bon estat. Tota la pujada pel camí vell, des del poble de Sant Miquel de la Vall fins al castell de Sant Gervàs, està totalment senyalitzada.

COM ARRIBAR-HI EN COTXE

Des de **Tremp**, la capital del Pallars Jussà, cal agafar la **carretera C-13** direcció Balaguer i Lleida. Just abans d'entrar al **congest de Terradets**, prenem a mà esquerra (creuant el pantà de Terradets per un

pont) la **carretera LV-9121** que es dirigeix cap a Llimiana. Poc abans d'arribar a aquesta població, **girem a la dreta** per continuar pujant per la **vall de Barcedana**. Deixem enrere la població de **Sant Cristòfol de la Vall** i en arribar a **Sant Martí de Barcedana** deixem la LV-9121 per on veniem i agafem un **desviament a mà esquerra** per pujar fins a **Sant Miquel de la Vall**. Creuem tot el poble fins arribar a l'església d'aquesta població, on hi ha prou espai per deixar els cotxes (es pot aparcar a darrere de l'església).

SABIES QUE...

El castell de Sant Gervàs també és conegut amb el nom de Castelló Sobirà de Sant Miquel de la Vall o també, simplement, com a Castell de Sant Miquel de la Vall?

RECORREGUT

Just darrere de **1** l'**església de Sant Miquel de la Vall (0:00h - 840m)** comencem a caminar per la pista (en direcció NE) que dona accés rodat al castell de Sant Gervàs i per on nosaltres baixarem. Un panell d'inici de ruta ens mostra el recorregut que farem. A uns 150m de l'inici, la pista gira una mica a la dreta, deixant el barranc del Torrent de l'Embut a mà esquerra. Ràpidament arribem a l'inici del camí vell del castell de Sant Gervàs, on deixem la pista de terra i ens endinsem al bosc.

Iniciem la pujada pel **2** **camí vell cap al castell de Sant Gervàs (0:05h - 850m)** pujant uns grans esglaons de pedra que ens queden a la nostra esquerra. El camí que va pujant pel bosc va fent alguns zig-zags entre antics camps de cultiu actualment tapats per la vegetació, en alguns llocs força frondosa. L'itinerari, que està en tot moment molt ben senyalitzat, forma part de "Camins del Jussà", un projecte de recuperació dels antics camins de ferradura i altres camins històrics i tradicionals de la comarca del Pallars Jussà. El camí puja moltes vegades protegit per antics murs de pedra seca i en alguns trams encara podem veure el vell empedrat. El sender va pujant i guanya alçada, sempre amb el barranc del Torrent de l'Embut a la nostra esquerra (amb el sentit de la marxa cap al castell). Travessem un bonic alzinar i arribem a una ampla **3** **pista de terra (0:25h - 980m)** on trobem una senyalització. Prenem aquesta pista, que fa una lleugera baixada, cap a la dreta (en direcció SE).

Al cap de pocs minuts apareix davant nostre el **4** **castell de Sant Gervàs (0:30h - 990m)**. És una de les construccions fortificades més importants conservades a la comarca del Pallars Jussà. Encara que aquest castell medieval està bastant degradat, és molt interessant visitar les restes que encara se'n conserven avui. El castell tenia una planta de forma triangular amb una torre semicircular a cada vèrtex i amb una

quarta torre central més alta (16m) a la banda nord. Tot el perímetre, d'uns 62m de llarg per uns 20m d'amplada màxima, estava tancat per una muralla. Aquest castell incloïa dins del seu recinte un poble amb el mateix nom que el castell. Aquest poble, situat al sud del castell, també estava tancat per un mur perimetral. Es calcula que unes vint famílies van viure en aquesta població des del segle XI fins al XIII i es creu que com a mínim va ser habitat fins al segle XVI. A l'Edat Mitjana, aquest castell tingué molta importància arrel d'estar situat en un lloc privilegiat i estratègic per controlar l'entrada i la sortida a la comarca. Era un complement a la protecció natural que oferien les muntanyes del Montsec als atacs dels musulmans assentats a la plana de Lleida. I és que des de dalt del castell tenim unes vistes esplèndides de la vessant nord del Montsec: el Montsec de Rúbies i el Montsec d'Ares, separats pel congost de Terradets. passejar pels carrers estrets i per entre les cases antigues d'aquesta població.

Després de visitar durant una estona els diversos i bonics racons que ens ofereixen les restes del castell, seguim amb la ruta. Agafem de nou la pista per la qual hem arribat al castell i la seguim en direcció SE per terreny pla. En pocs minuts arribem a **5 l'ermita de Sant Gervàs (0:35h - 970m)**. La capella, situada a mà dreta del camí, fou construïda al segle XII i dedicada a Sant Gervàs, del qual el castell va agafar el nom posteriorment. Fa poc que va ser restaurada. L'edifici original estava format per una sola nau, amb una porta oberta al nord i un absis semicircular, però al segle XIV s'hi va adossar una capella lateral d'estil gòtic per acollir els sants Gervasi i Potasi. Des de l'ermita, hem de tornar enrere uns metres per agafar un petit sender que abans havíem passat de llarg. Aquest camí baixa una mica i passa per darrere de l'ermita i enllaça amb una pista que hi ha més avall. Prenem aquesta pista a l'esquerra, per enllaçar amb una altra que prenem a la dreta (és la que passa per dalt i va al castell).

A partir d'aquí, l'itinerari transcorre sempre per la mateixa pista que ens ha de portar a Sant Miquel de la Vall. En alguns trams, la pista està asfaltada i la baixada es fa còmodament. Deixem a mà esquerra l' **6 encreuament de la pista d'Aransís (0:45h - 960m)** i seguim baixant per la pista per on venim sense desviar-nos. Durant la baixada gaudim de boniques vistes de Sant Miquel de la Vall, en primer terme, i de Sant Cristòfol de la Vall, una mica més lluny. Aquests pobles estan situats a la vessant sud de la serra que es coneix com a serra de la vall de Llimiana. Passem de llarg un primer desviament (a mà dreta) per arribar ràpidament al **7 desviament del camí vell del castell de Sant Gervàs (1:10h - 850m)** que hem agafat en pujar. El deixem i seguim per la pista uns 5min per arribar de nou al punt d'inici de la ruta, **1 Sant Miquel de la Vall (1:15h - 840m)**. Finalitzem així, aquesta ruta que ens ha descobert un romànic diferent al Pallars Jussà, una terra de castells amb molta història.

QUÈ MÉS PODEM VISITAR?

Vistes des de Llimiana

El petit poble de Llimiana, que es troba situat al capdamunt d'una roca, a sobre mateix del pantà de Terradets, és un dels miradors més espectaculars de la Conca de Tremp, el Montsec i la cara sud dels Pirineus. Aquest poble de menys de 200 habitants té una situació privilegiada enmig d'un bonic entorn rural.

Coordenades GPS: N 42.0762220° E 0.9157850°

Pantà de Terradets (zona de descans)

Llac d'aigües tranquil·les que gairebé sempre manté el mateix nivell d'aigua. Té instal·lacions per realitzar esports nàutics i zones per passejar i relaxar-se. Una d'elles es troba poc després del pont que creua el pantà venint de Tremp i anant cap a Llimiana, a mà esquerra.

Coordenades GPS: N 42.0599066° E 0.8894833

Congost de Terradets i font de les Bagasses

Aquest impressionant congost és la separació natural de la serra del Montsec pel pas del riu Noguera Pallaresa. És bonic observar les seves immenses parets de roca, molt freqüentades pels escaladors. Pujant a mà esquerra trobem l'àrea de descans de la Font de les Bagasses, on podrem agafar aigua i disposar de taules per fer un pícnic.

Coordenades GPS: N 42.0350870° E 0.8837729°

Cova dels Muricecs (ratpenats)

Es tracta d'una cova de gran bellesa i d'un important punt de cria de ratpenats. Té una profunditat de 390m i presenta diferents sales. Actualment l'accés a la cova està regulat. Es poden fer visites guiades, tot i que durant els mesos de juny i juliol està tancada per protegir els animals en època de cria. S'hi accedeix des del pont que creua l'embassament de Terradets per anar a Llimiana (5min a peu).

Coordenades GPS: N 42.0527750° E 0.8945983°

Totes les rutes han estat realitzades sobre el terreny per RUTES PIRINEUS. Les rutes poden variar molt en funció de l'època de l'any, de la neu i de les condicions meteorològiques. RUTES PIRINEUS no es responsabilitza de qualsevol mal ús de les seves guies i recomana que cadascú sigui responsable i prudent a la muntanya. Així mateix, us convidem a documentar-vos amb llibres i guies especialitzades per complementar la informació aquí descrita. Tots els temps són efectius i prenen un caràcter orientatiu, no s'han tingut en compte les parades per petites que siguin. Per qualsevol suggeriment, RUTES PIRINEUS us convida a enviar un correu a info@rutespirineus.cat.